

Mager pensioen voor bankspaarders

Mager pensioen voor bankspaarders

Klanten van ING en ABN Amro die voor hun pensioen willen beleggen, hebben pech. Zij moeten uitwijken naar andere aanbieders, want bij deze grootbanken kunnen zij uitsluitend sparen en niet beleggen voor een fiscaalvriendelijk pensioen. Dat is opmerkelijk, omdat in de pensioenwereld beleggen de standaard is. Sparen levert simpelweg te weinig op voor een comfortabele oude dag.

De meeste zzp'ers en andere zelfstandigen kunnen geen gebruik maken van een collectieve pensioenregeling, maar moeten zelf een pensioen bij elkaar zien te sprokkelen. Tot 2008 was de individuele pensioenopbouw het domein van verzekeraars die op grote schaal lijfrentepolissen aanboden. Dat bleken vaak woekerpolissen te zijn: door hoge en verborgen kosten in combinatie met zeer optimistische rendementsverwachtingen viel het rendement (veel) lager uit. Het gevolg was een tegenvallend pensioen.

Sinds 2008 staat de Belastingdienst als alternatief banksparen toe, dat inmiddels ook door vrijwel alle verzekeraars wordt aangeboden. Zij hebben daarvoor een aparte bankenpoot opgezet. Banksparen, waarbij de inleg aftrekbaar voor de belasting is, is goedkoop en kent doorgaans geen verborgen kosten.

Toch dreigt ook hier een tegenvallend pensioen. Dat komt doordat de meeste bankspaarders precies doen wat het woord impliceert: sparen. Terwijl de wet ook de beleggingsvariant faciliteert. Jeroen Wolfsen van MoneyWise.nl, een vergelijkingssite voor bankspaarproducten en verzekerde lijfrentes, denkt dat een procent of 5 van zijn klanten pensioen opbouwt door te beleggen. Verreweg de meesten hopen hun pensioen bij elkaar te krijgen door te sparen, hoewel dat in de praktijk leidt tot een half zo hoog pensioen als wanneer zij zouden beleggen (zie kader).

Waarom belegt maar een paar procent van de bankspaarders voor zijn pensioen?

Een reden is het beperkte aanbod. Bij twee van de drie grootste banken kan uitsluitend worden gespaard voor pensioenopbouw. ING, de grootste bank van Nederland, biedt geen beleggingsvariant van banksparen aan. Klanten van ABN Amro konden tot 2013 wel beleggen voor hun pensioen, maar de bank is daarmee gestopt omdat er naar eigen zeggen nauwelijks vraag naar is.

Bij het sinds kort onafhankelijke Nationale-Nederlanden kunnen zelfstandigen evenmin beleggen voor hun pensioen. Terwijl de verzekeraar een van de grootste pensioenverzekeraars van Nederland is en een uitstekende reputatie heeft als belegger. De verzekeraar laat weten dat uit onderzoek zou blijken dat mensen hun pensioen 'vooral veilig willen stallen. Daarom hebben wij geen beleggingsvariant', aldus een woordvoerder. Van de zes grootste verzekeraars biedt de helft uitsluitend de spaarvariant van banksparen aan.

Dat banken en verzekeraars uitgerekend hun ondernemende klanten – de meeste bankspaarders zijn ondernemers – geen gelegenheid geven om te beleggen voor hun pensioen, is opmerkelijk. Temeer zij voor hun eigen personeel wel volop beleggen. Het pensioenfonds van ABN Amro bijvoorbeeld zit voor 36 procent in aandelen en voor 56 procent in obligaties. Marcel Wallage, directeur van PensioenVizier uit Sneek begrijpt de terughoudendheid van de banken wel. 'Het is niet in het belang van de banken om klanten voor hun pensioen te laten beleggen. Ze hebben liever dat klanten hun geld op een spaarrekening zetten. Spaargeld is voor Nederlandse banken een goedkope manier om geld aan te trekken. Ze betalen 1,5 procent en ze lenen het uit tegen 5 tot 10 procent.'

Volgens Wallage lopen banken met beleggende klanten bovendien risico op reputatieschade. 'Als klanten voor hun pensioen gaan beleggen, loop je als bank risico op gezeur achteraf. Want hoe werkt het in de praktijk? Als

het goed gaat met de beleggingen hoort de bank niets, maar als het slecht gaat, is dat de schuld van de bank.’

Wie wat verder kijkt dan bij zijn eigen bank kan nog wel beleggen voor zijn pensioen. Bij Brand New Day kunnen klanten zelfs uitsluitend beleggen – de spaarvariant kent deze relatieve nieuwkomer niet. Andere aanbieders zijn Delta Lloyd, Aegon en de Rabobank, dat net als Brand New Day geen huisfondsen maar etf's (indextrackers) aanbiedt. Maar afgezien van Brand New Day doen deze aanbieders weinig moeite om bezoekers van hun website naar de beleggingsvariant te lokken. Het basismodel is sparen en alleen als je bewust zoekt en doorklikt, kom je op de beleggingsvariant. Wie de makkelijkste weg kiest, moet dus vrezen voor een mager pensioen. Gelukkig zijn de meeste ondernemers wel gewend om wat extra moeite te doen.

Kader

Twee keer zoveel pensioen

Jan is ondernemer en verdient 44.000 euro per jaar. Hij mag van de fiscus jaarlijks de jaarruimte – in dit geval 5.000 euro – fiscaalvriendelijk voor zijn pensioen opzij zetten. Als hij 35 jaar lang zijn inleg belegt en een gemiddeld rendement van 6 procent behaalt, bedraagt de eindwaarde 591.000 euro. Daarmee kan hij een bancaire lijfrente (pensioen) kopen van 35.400 euro gedurende 20 jaar.

Als hij eenzelfde bedrag jaarlijks op een bankspaarrekening zou hebben gezet tegen gemiddeld 3 procent, houdt Jan na 35 jaar 311.000 euro over voor zijn pensioen. Het pensioen van de spaarder bedraagt maar iets meer dan de helft van het pensioen van de belegger.

Omgekeerd: wil een spaarder evenveel pensioen als de belegger, dan moet hij jaarlijks geen 5.000 maar 9.500 euro inleggen, bijna twee keer zo veel. Gedurende zijn hele leven heeft Jan dan 157.500 euro meer ingelegd voor hetzelfde pensioen.

Kader

Werknemers beleggen wel

Omdat pensioenfondsen hun premie-inkomsten beleggen in aandelen, obligaties, vastgoed en andere beleggingscategorieën, behaalden zij de afgelopen 20 jaar een gemiddeld rendement van 6 tot 8 procent. Werknemers die deelnemen in een pensioenregeling betalen nu gemiddeld 15 tot 20 procent van hun bruto-inkomen (waarvan de werkgever vaak de helft of meer betaalt) aan premie. Als pensioenfondsen morgen stoppen met beleggen en de pensioeninleg op een spaarrekening zouden zetten, moet de premie bijna verdubbelen tot 30 à 40 procent van het bruto-inkomen.

Financieele Dagblad, 22 november 2014

